

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕМОРІАЛЬНИЙ КОМПЛЕКС ГЕРОІВ НЕБЕСНОЇ СОТНІ –
МУЗЕЙ РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

РЕВОЛЮЦІЯ ГІДНОСТІ: НА ШЛЯХУ ДО ІСТОРІЇ

НАУКОВИЙ ФОРУМ

ФОКУС-ТЕМА 2021:

**“СУЧАСНІ МЕДІЇ
Й РЕВОЛЮЦІЇ НОВОГО ТИПУ
В УКРАЇНІ ТА СВІТІ”**

ОНЛАЙН-ФОРМАТ

ПРОГРАМА

Олена Бондарева, доктор філологічних наук, професор, головний науковий співробітник кафедри української літератури, компаративістики та грінченкознавства Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

«Простір медій та соціальних мереж у сучасній українській драматургії про Революцію Гідності»

Революція Гідності – дискурс, актуальний для сучасної української літератури. Якщо обрати за модель визначення топосу Майдану розділення на «місця» й «не-місця» в літературі, запропоноване Я. Поліщуком, то Майдан – «місце пам'яті», «місце сили». Н. Мірошніченко деперсоніфікацію та віртуалізацію багатьох дійових осіб у драмах про Майдан вважає пропозицією інших умов гри, «які перетворюють віртуальність на новітню театральність» та привертають увагу до гібридності сучасних протистоянь – між реальністю / віртуальністю, правдою / фейком.

В авторці «Щоденників Майдану» Наталії Ворожбит бачимо «послідовного спостерігача-дослідника, який монтує мегаінтерв'ю». Драматургиня згадує, як починався проєкт, який 2014 року постав на сцені театру імені Івана Франка, розповідає про цикл зустрічей із майданівцями, про те, як виходили на вулиці, запрошували до себе різних людей, записували їх – загалом понад 80 годин записів, із транскрибованих копій яких завдяки коригуванню матеріалами соцмереж створювалася канва драми. Надія Симчич 2015 року завершила п'єсу «Ми, Майдан», яку поставив театр «Колесо». Текст створено на межі двох сучасних театральних стратегій, пов'язаних із функціонуванням історичних документів у театрі – *verbatim* і *theater.doc*. Простір соціальних мереж у час протистояння на Майдані авторка переосмислює та вводить у контекст візуальних мистецтв і видовищних практик. У постановці театру топос Майдану розгорнуто через жанр читання *Fb.doc*: актори не проголошують текст напам'ять, не розігрують його, а читають з аркушів, не перевтілюючись у героїв твору. Натомість простір гри залишається для голосу, для музичних інструментів, театального світла та колективної пам'яті глядачів. Виставу супроводжують кадри хроніки Майдану та його музика. Залучаючи простір пам'яті, Н. Симчич відтерміновує фінал і продовжує дію п'єси до сьогодні, стверджуючи, що справжнє

осмислення описаних нею подій – попереду. У п'єсі Неди Нежданой «Майдан Інферно» паралельно існують кілька світів, одним з яких є «сцена» фейсбуку: віртуальну реальність авторка перетворює на реальність сценічну, в чому вбачає аналог античного хору й колективного несвідомого. Драматург постає як збирач та аналітик, що шукає топоси та ключові моменти протистояння й водночас формує певний сюжет, класифікує персонажів, доносить до реципієнтів провідну авторську інтенцію.

Лариса Бондарук, кандидат історичних наук, головний спеціаліст Західного міжрегіонального відділу Управління забезпечення політики національної пам'яті в регіонах Українського інституту національної пам'яті

«Соцмережі як майданчик для історичних дискусій»

Не завжди є змога детально обговорити складні сторінки історії наживо. Соціальні мережі дають для цього нові можливості. Однак у таких дискусіях є чимало не лише плюсів, а й мінусів. Важливо, що дискусія можлива й вона нерідко буває плідною та корисною, дає позитивні результати й народжує нові ідеї. Такі дискусії були дуже частим явищем під час Революції Гідності, а також надзвичайно актуальні тепер в умовах російсько-української війни.
